

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI



O'quv ishlarini boshqaruvchi prorektor
T.S. Sharipov

08

TADQIQOT VA AKADEMIK RIVOJLANISH KO'NIKMALARI

FANI BO'YICHA

SILLABUSI

Kechki ta'lim uchun

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410 000 - Biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalishi: 60410400- Moliya va moliyaviy texnologiyalar



Modul / FAN SILLABUSI
Ikkinchi va kechki ta'lim bo'limi
uchun
60410400- Moliya va moliyaviy
texnologiyalar



Fan nomi:	Tadqiqot va akademik rivojlanish ko'nikmalari
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	TAKR105
Yil:	1
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Kechki
Mashg'ulotlar shakli va semestriga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	30
Laboratoriya mashg'ulotlar	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori	5
Baholash shakli:	Test
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	“Tadqiqot va akademik rivojlanish ko'nikmalari” fani ilmiy tadqiqot mavzusini tanlashgacha bulgan jarayonlarni tadqiqotchining «uzini uzi izlash», «uzligini topish» davri deb atash mumkin. Bu davrda tadqiqotchi xali biror-bir mavzuni tanlashdan, uni biror muammo bilan bog'lashdan uzoq buladi. Tajriba kursatadiki, ilm sohasiga birinchi qadam tashlaganidayek mavzu topib, uni biror muammo bilan bog'lay olgan tadqiqotchi deyarli uchramaydi. Demak, mavzu tanlashda ilm sohasidan, mavzuga oid izlanishlar va muammolardan yaxshi xabardor mutaxassisning yordami, maslaxati zarur. Bunday mutaxassis mavzu tanlashga ta'sir etuvchi ob'ektiv omillardan xabardor bulgani uchun ham «ilmiy raxbar», «ilmiy maslahatchi», tadqiqotni ratsional olib borishni o'rgatuvchi «ustoz» deb ataladi.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	Ekonometrika (MTE1114)
2	Iqtisodiyot nazariyasi (ECONOM6)

3	Mikroiqtisodiyot (MICROE6)
4	Makroiqtisodiyot (MAKROEC6)

Ta'lim natijalari (TN)	
Bilimlar jixatidan:	
TN1	ilmiy tadqiqot munosabatlarini takomillashtirish;
TN2	ilmiy tadqiqotda qullaniladigan metodlardan foydalanish usullari;
TN3	mutaxassislik fanlaridan elektron darsliklarni yaratish texnologiyasini amaliy o'rganish;
TN4	mutaxassislik fanlarni o'qitish jarayonida ilmiy-tadqiqot ishlari;
TN5	ilmiy tadqiqot yo'nalishi va ilmiy muammoni tanlash;
TN6	ilmiy tadqiqot metodologiyasi va texnikasi;
TN7	ilmiy tadqiqot vositalari va usullari haqida tasavurga ega bo'lish.
Ko'nikma jixatidan:	
TN8	tadqiqot jarayonini tashkil etish
TN9	ilmiy tadqiqot munosabatlarini takomillashtirish;
TN10	ilmiy tadqiqotning mohiyati va ularning turlari;
TN11	tadqiqot va akademik rivojlanish ko'nikmalarini amaliyotda qo'llash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: Ma'ruza(M)		Soatlar
M1	Ilmiy tadqiqot mavzusini tanlash va uning dolzarbligini asoslash	2
M2	Ilmiy tadqiqot metodlari va ularning xususiyatlari	
2.1	Ilmiy tadqiqot metodlari	2
2.2	Ilmiy tadqiqot metodlarining xususiyatlari	2
M3	Elektron darsliklar yaratish ko'nikmasi	2
M4	Mutaxassislik fanlarni o'qitish jarayonida ilmiy-tadqiqot ishlari	
4.1	Mutaxassislik fanlarni o'qitish jarayonida ilmiy-tadqiqot ishlari	2
4.2	Ilmiy tadqiqot ishlari turlari	2
M5	Ilmiy tadqiqot va akademik rivojlantirish yo'nalishi va ilmiy muammoni tanlash	
5.1	Ilmiy tadqiqot va akademik rivojlantirish yo'nalishlari	2
5.2	Ilmiy tadqiqot yo'nalishi va ilmiy muammoni tanlash	2
M6	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi va texnikasi	2
M7	Ilmiy tadqiqot vositalari va usullari	2
M8	Tadqiqot va akademik ko'nikma jarayonini tashkil etish	2

M9	Ilmiy tadqiqot uchun axborot izlashning asosiy usullari	2
M10	Tadqiqot va akademik rivojlanish natijalarini nashr etish	2
M11	Magistrlik dissertatsiyasi ilmiy tadqiqot turi sifatida	
11.1	Magistrlik dissertatsiyasi ilmiy tadqiqot turlari	2
11.2	Magistrlik dissertatsiyasining tuzilishi, tayyorlash va rasmiy himoyasi	2
	JAMI	30

	Mashg'ulotlar shakli: Amaliy mashg'ulot (A)	Soatlar
A1	Ilmiy tadqiqot mavzusini tanlash va uning dolzarbligini asoslash	2
A2	Ilmiy tadqiqot metodlari va ularning xususiyatlari	
2.1	Ilmiy tadqiqot metodlari	2
2.2	Ilmiy tadqiqot metodlarining xususiyatlari	2
A3	Elektron darsliklar yaratish ko'nikmasi	2
A4	Mutaxassislik fanlarni o'qitish jarayonida ilmiy-tadqiqot ishlari	
4.1	Mutaxassislik fanlarni o'qitish jarayonida ilmiy-tadqiqot ishlari	2
4.2	Ilmiy tadqiqot ishlari turlari	2
A5	Ilmiy tadqiqot va akademik rivojlantirish yo'nalishi va ilmiy muammoni tanlash	
5.1	Ilmiy tadqiqot va akademik rivojlantirish yo'nalishlari	2
5.2	Ilmiy tadqiqot yo'nalishi va ilmiy muammoni tanlash	2
A6	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi va texnikasi	2
A7	Ilmiy tadqiqot vositalari va usullari	2
A8	Tadqiqot va akademik ko'nikma jarayonini tashkil etish	2
A9	Ilmiy tadqiqot uchun axborot izlashning asosiy usullari	2
A10	Tadqiqot va akademik rivojlanish natijalarini nashr etish	2
A11	Magistrlik dissertatsiyasi ilmiy tadqiqot turi sifatida	
11.1	Magistrlik dissertatsiyasi ilmiy tadqiqot turlari	2
11.2	Magistrlik dissertatsiyasining tuzilishi, tayyorlash va rasmiy himoyasi	2
	JAMI	30

№	Mustaqil ta'lim (MT)	Ajratilgan soat
MT1	Ilmiy tadqiqotda qullaniladigan metodlardan foydalanish usullari;	6
MT2	Mutaxassislik fanlaridan elektron darsliklarni yaratish texnologiyasini amaliy o'rganish;	8

MT3	Mutaxassislik fanlarni o'qitish jarayonida ilmiy-tadqiqot ishlari	8
MT4	Ilmiy tadqiqot yo'nalishi va ilmiy muammoni tanlash	6
MT5	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi va tenikasi	6
MT6	Ilmiy tadqiqot vositalari va usullari	6
MT7	Tadqiqot jarayonini tashkil etish;	6
MT8	Tadqiqotni loyihalash bosqichlari;	6
MT9	Ilmiy tadqiqot uchun axborot izlashning asosiy usullari	6
MT10	Tadqiqot natijalarini ro'yxatga olish va nashr etish, ilmiy nashrlar turlari	8
MT11	Magistrlik dissertatsiyasi tushunchasi va uning xususiyatlari.	8
MT12	Ilmiy tadqiqot uchun axborot izlashning asosiy usullari	8
MT13	Ilmiy tadqiqot yo'nalishi va ilmiy muammoni tanlash	8
	JAMI:	90

Asosiy adabiyotlar		
1	Alemasov V., Mamadaliyev Sh.O. Ilmiy tadqiqot: metodologiya, metodika, ijodiyot. O'quv qo'llanma. – T.: O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2015. – 102 b.	
2	N.A.Shermuhamedova. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. Darslik-2. – Toshkent.: “Innovotsiya-Ziyo”, 2020. - 454 b.	
3	N.A.Shermuhamedova. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. Darslik. – T.: “Fan va texnologiya”, 2014. - 512 bet.	
4	Zaynalov J.R., Xusanov B.Sh., Aliyeva S.S., Latipova Sh.M. Davlat byudjeti. O'quv qo'llanma. – Toshkent: “Iqtisod-Moliya”, 2021. 316 b.	
Qo'shimcha adabiyotlar		
1	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida”gi PF-4947-son qarori // Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 31.07.2018 y., 06-son. /18/5483/1594	
2	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 20-apreldagi “Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi PQ-2909-son qarori // O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to'plami, 2017 yil, 37-son, m. 982.	
3	Сафиназаров, И. (2019). ИС Илмий тадқиқот методологияси. Архив научных исследований, 1(1). извлечено от https://ejournal.tsue.uz/index.php/archive/article/view/349	
4	A.НУРМОHOB. Илмий тадқиқот методологияси ва методлари. Илмий хабарнома, АДУ, №1 2010 йил.	
Internet-saytlar		
1	https://www.natlib.uz (Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi)	

2	www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
3	www.imf.uz - O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va Moliya Vazirligi rasmiy sayti.
4	www.cbu.uz - O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti.
5	www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Huzuridagi Statistika Agentligi
6	www.soliq.uz - O'zbekiston Respublikasi O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi Soliq qo'mitasi rasmiy sayti.
7	www.openbudget.uz - O'zbekiston Respublikasi "Ochiq byudjet" portali
8	www.scopus.com - xalqaro ilmiy ma'lumotlar bazasi.

Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baxo olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- > fanning mohiyati va mazmunini tiliq yoritit olsa;
- > fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yul quytnasa;
- > fan buyicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bulsa;
- > fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- > berilgan savollarga aniq va lunda javob bera olsa;
- > konspektga puxta tayyorlangan bulsa;
- > mustaqil topshiriqlarni tiliq va aniq bajargan bulsa;
- > fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni tiliq uzlashtirgan bulsa;

b) 4 baxo olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- > fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yul quytnasa;
- > fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bulsa;
- > fan buyicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- > fan buyicha berilgan savollarga gugri javob bera olsa;
- > fan buyicha konspektini puxta shakllantirgan bulsa;
- > fan buyicha mustaqil topshiriqlarni tiliq bajargan bulsa;
- > fanga tegishli konunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni uzlashtirgan bulsa.

v) 3 baxo olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- > fan haqida umumiy tushunchaga ega bulsa;
- > fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yul quyilsa;
- > bayon qilish ravon bulmasa;
- > fan buyicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- > fan buyicha matn puxta shakllantirilmagan bulsa.

g) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baxolanishi mumkin:

- > U fan buyicha mashg'ulotlarga tayorgarlik kurilmagan bulsa;
- > fan buyicha mashg'ulotlarga doir xech qanday tasavvurga ega bulmasa;
- > U fan buyicha matnlarni boshqalardan kuchirib olganligi sezilib tursa;
- > fan buyicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yul quyilgan bulsa;
- > fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- > fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho,
70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

FAN O'QITUVCHISI TO'G'RI SIDA MA'LUMOT

Muallif:	Ernazarov Nuriddin Elamonovich iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
E-mail:	n.ernazarov@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, "Moliya" kafedrası
Taqrizchilar:	I.Salamov - SamVMI "Chorvachilikda iqtisodiy samaradorlik va buxgalteriya hisobi" kafedrası dotsenti, i.f.n. O.X.Oqbo'tayev - Samarqand viloyat Iqtisodiyot va moliya bosh boshqarmasi boshlig'i o'rmbosari

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 08 dagi 1 -sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ 5-09-10/1)

Mazkur Sillabus "Moliya" kafedrasining 2024 yil 26 avgust dagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan maqullangan.

O'quv-uslubiy boshqarmasi boshlig'i  I.E. Shodmonov

Ikkinchi va kechki ta'lim bo'limi boshlig'i  R. Samandarov

Kafedra mudiri  J.R. Zaynalov

Tuzuvchi  N.E. Ernazarov